

Sveučilište u Zagrebu
Filozofski fakultet

Sandro Stojić, Matija Đurđek, Katarina Osmakčić

Hrvatsko-njemački glosar sigurnosti u cestovnom prometu

Od terminološkog problema do prijevodnog rješenja

Zagreb, 2018.

Ovaj rad izrađen je na Odsjeku za germanistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu pod vodstvom doc. dr. sc. Aleksandre Ščukanec i komentorice više lektorice Snježane Rodek te je predan na natječaj za dodjelu Rektorove nagrade u akademskoj godini 2017./2018.

Sadržaj

Uvod	1
1. Odabir hrvatskih pojmova	2
2. Metode ekstrahiranja, obrade i prevođenja pojmova na njemački jezik	3
2.1. Postupak obrade korpusa	5
2.2. Zastupljenost ekstrahiranih hrvatskih pojmova u terminološkim bazama	7
2.2.1. Zastupljenost ekstrahiranih hrvatskih pojmova na Hrvatskom terminološkom portalu	9
2.2.2. Zastupljenost ekstrahiranih hrvatskih pojmova u terminološkoj bazi IATE	10
2.2.3. Zastupljenost ekstrahiranih hrvatskih pojmova u terminološkoj bazi EuroVoc	12
3. Jezična problematika hrvatskih pojmova	13
4. Prevođenje pojmova na njemački jezik	15
Zaključak	16
Literatura	17
Izvori za korpus	18
Sažetak	19
Dodatak	21

Uvod

U osnovi svakog stručnog prijevoda krije se odgovarajuća terminologija. Bilo da je riječ o pismenom ili usmenom prijevodu, svaki profesionalni prevoditelj prije početka prijevodnog procesa mora temeljito istražiti i proučiti termine određenog stručnog područja, što nije nimalo lak zadatak. Oslanjajući se dijelom na vlastito znanje i dijelom na stručnu literaturu iz određenog područja, prevoditelj u svojoj glavi slaže terminološki mozaik. Zahvaljujući mnogobrojnim mrežnim izvorima, digitaliziranim rječnicima, leksikonima, enciklopedijama i ostalim publikacijama, traganje za stručnim terminima u današnje je vrijeme u mnogočemu olakšano. No usprkos tomu postoje trenutci kada se prevoditelj nađe pred zidom pa je konzultiranje stručnjaka jedna od nezaobilaznih strategija u potrazi za odgovarajućim prijevodom određenoga termina. Nakon što je pronašao prijevod traženoga termina prevoditelj ga uvrštava na popis onih prevedenih, a takav se popis naziva glosarom. Hrvatski jezični portal¹ glosar definira kao rječnik manje poznatih riječi i pojmova, težih ili teže razumljivih dijelova u nekom tekstu otisnut na kraju knjige, mali rječnik, dok mrežno izdanje Hrvatske enciklopedije² uvodi i prijevodni aspekt glosara te ga definira kao rječnik s objašnjenjima ili prijevodom teško razumljivih ili malo poznatih riječi iz nekog teksta. U objema definicijama uočljivo je da je glosar isključivo vezan uz točno određeno područje ili točno određeni tekst.

Potaknuti činjenicom da u suvremenoj leksikografskoj i terminološkoj literaturi ne postoji jedinstven prikaz dvojezičnog hrvatsko-njemačkog strukovnog nazivlja u području sigurnosti u cestovnom prometu, odlučili smo u terminološkom pogledu olakšati prijevodni proces svim prevoditeljima i tumačima koji u svom profesionalnom radu imaju ili će imati doticaja sa spomenutom terminologijom. Kako bismo dali uvid u terminološki rad iz prevoditeljske perspektive, u ovome je radu prikazan proces izrade jednog takvog glosara s posebnim osvrtom na metodologiju i jezičnu problematiku s kojom smo se susretali prilikom obrade jezične građe. Krajnji proizvod ovog terminološkog rada je hrvatsko-njemački glosar sigurnosti u cestovnom prometu.

---

¹ Hrvatski jezični portal. URL: <http://hjp.znanje.hr/index.php?show=main> (zadnji put pristupljeno 24.4.2018.)

² Hrvatska enciklopedija. URL: <http://www.enciklopedija.hr/> (zadnji put pristupljeno 24.4.2018.)

1. Odabir hrvatskih pojmova

Budući da je područje prometne znanosti veoma široko, valjalo je za odabir građe na polaznom, hrvatskom jeziku, proučiti uže područje prometne teorije koje se bavi sigurnošću u cestovnom prometu. „Analizirajući moguće uzroke, cestovni se promet može pojednostavljeno promatrati kroz tri osnovna podsustava – čovjeka, vozilo i cestu“ (Luburić, n.d.: 3). Oslanjajući se na ovu misao, pokušalo se što preciznije odrediti opseg hrvatskih pojmova u glosaru.

Kao glavni izvor za ekstrahiranje hrvatskih pojmova korišten je Zakon o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14, 64/15, 108/17; u daljnjem tekstu: Zakon) koji je na snazi od 16. studenog 2017. godine. Ali kako bi se odabirom pojmova na polaznom jeziku obuhvatilo što šire semantičko polje, posebnu se pozornost pridavalo hijerarhijskim odnosima unutar ovog pojmovnog sustava. Kada govorimo o hijerarhijskim odnosima, Arntz, Picht i Mayer (2009: 75) razlikuju dvije vrste hijerarhijskih odnosa: generičke (njem. *Abstraktionsbeziehungen*) i partitivne (njem. *Bestandsbeziehungen*). Oni generički temelje se na odnosu između nadređenog pojma i najčešće više podređenih pojmova koji pripadaju istoj razini i istom razredu. Tako su primjerice pojmu *vozilo* pridruženi njegovi podređeni istoredni pojmovi, kohiponimi *civilno/osobno/teretno vozilo*. Kod partitivnih (dijelnih) odnosa naglašena je veza između nadređenog pojma i podređenog pojma koji je ujedno i sastavnica istog nadređenog pojma. Tako se u glosaru osim pojma *vozilo* primjerice nalazi i pojam *upravljač*.

Osim izrazito stručnih naziva poput *osovinskog opterećenja vozila* među hrvatskim se pojmovima nalaze i pojmovi koje vezujemo uz opći jezik poput pojma *oprema* jer je potpuno odvajanje strukovnog od općeg jezika gotovo nemoguće. Na vječnu nedoumicu terminologa je li pojedina riječ naziv ili je samo upotrijebljena, manje precizno, kao riječ općega jezika, Mihaljević (1998: 19) odgovara kako „usavršavanjem i izgrađivanjem nazivlja svaka riječ može postati naziv kao što se i svaki naziv u određenim prilikama može upotrijebiti kao riječ općega jezika“. A da neujednačenost prometnoga nazivlja nije problematična isključivo unutar hrvatskoga nazivlja vidljivo je i iz predgovora Ammosera i Hoppea (2006) njihovom jednojezičnom njemačko-njemačkom glosaru iz područja prometnih znanosti u kojemu ističu da je u nazivlju prometa i prometnih znanosti izražena raznolikost značenja pojedinih pojmova, što objašnjavaju snažnim utjecajem i međudjelovanjem svakodnevnog (razgovornog) i znanstvenog jezika.

2. Metode ekstrahiranja, obrade i prevođenja pojmova na njemački jezik

Nakon što je kao primaran korpus odabran Zakon o sigurnosti prometa na cestama, valjalo je razraditi metodologiju ekstrahiranja hrvatskih pojmova, a zatim tako ekstrahirane pojmove terminološki obraditi i pridružiti im odgovarajućeg označioca na ciljnom, njemačkom jeziku. Kako je ručno ekstrahiranje pojmova mukotrpan i dugotrajan posao, pri samom ekstrahiranju pojmova korišten je softver za upravljanje tekstnim korpusima i tekstnu analizu *Sketch Engine* koji u svega nekoliko sekundi može obraditi veliku količinu teksta i zahvaljujući mnogobrojnim korisnim funkcijama uvelike olakšati rad terminolozima i prevoditeljima.

Kako se ne bi previše udaljilo od zadanog pojmovnog sustava, odnosno kako odabrani hrvatski pojmovi ne bi odstupali od zadanih terminoloških okvira, neprestano se oslanjalo na terminološku teoriju, i to na norme Njemačkoga instituta za normiranje (*Deutsches Institut für Normung – DIN*). U DIN-ovoj normi 2342 (1992: 2) definiran je, između ostaloga, i pojam *termin*. Prema toj normi termin tvore pojam i njegov odgovarajući naziv kao element nekog terminološkog sustava (1992: 3). Budući da nije bilo moguće sa sigurnošću utvrditi koji je od odabranih hrvatskih pojmova uistinu termin, a koji je samo, kao što Mihaljević (1998: 19) kaže, manje precizno uporabljena riječ općega jezika, odlučili smo upotrebljavati pojam, a ne termin, zbog šireg opsega značenja. To ni u kom slučaju ne znači da termini u glosaru nisu zastupljeni, ali samo se mali broj njih pojavljuje u relevantnim terminološkim bazama (Hrvatski terminološki portal, IATE, EuroVoc) pa je nemoguće pouzdano tvrditi da je doista riječ o terminima, a takav pristup ne ostavlja prostora za generalizaciju. U nedostatku jedinstvenih i sveobuhvatnih hrvatskih jednojezičnih glosara iz područja sigurnosti u cestovnom prometu obradi pojmova može se jedino pristupiti prateći uzuse terminologije i ustvrditi da su svi pojmovi obrađeni prema općeprihvaćenim terminološkim načelima koja su u nastavku prikazana tablično i s primjerima. Isto se tako vodilo računa o tome da pojmovi budu što suvremeniji, s obzirom na to da se terminologija ne temelji na zastarjelim izrazima, već na izmjeni starih i dodavanju onih novih, kao i o tome da izrazi udovoljavaju hrvatskoj standardnojezičnoj normi. Kako bi se ispunilo navedene uvjete, pridržavali smo se terminoloških načela hrvatskoga jezika koje Hudeček i Mihaljević (2012: 70-75) iznose u Hrvatskom terminološkom priručniku.

Tablica 1. Terminološka načela prema Hudeček i Mihaljević (2012: 70-75)

Terminološko načelo		Primjer
1.	Domaća riječ ima prednost pred stranom.	<i>printer > pisač</i>
2.	Naziv latinskog ili grčkog podrijetla ima prednost pred nazivom preuzetim iz engleskog, francuskog, njemačkog itd.	<i>licenca > licencija</i>
3.	Prošireniji i prihvatljiviji naziv ima prednost pred manje proširenim i prihvatljivim.	<i>slovište > tipkovnica</i>
4.	Naziv mora biti usklađen sa sustavom hrvatskoga književnoga jezika.	<i>filmfestival > filmski festival</i>
5.	Kraći naziv ima prednost pred duljim.	<i>u dva sveska > dvosvezačni</i>
6.	Naziv od kojega se lakše tvore tvorenice ima prednost pred onim od kojega se ne mogu tvoriti tvorenice.	<i>make-up > šminka (šminker, šminkerica, šminkerski...)</i>
7.	Naziv ne smije unutar istog terminološkog sustava imati više značenja.	<i>browser > preglednik, prebirnik (bolje samo prebirnik)</i>
8.	Nazive se ne smije bez valjana razloga mijenjati.	<i>Norma je bolje od standarda, što je utjecaj engleskoga jezika.</i>
9.	Naziv ima prednost ako odgovara pojmu kojem je pridružen i odražava svoje mjesto u pojmovnom sustavu.	<i>Suosni kabel bolje je od suosnik zbog analogije prema mrežni/optički kabel.</i>

Pri prevođenju pojmova na njemački jezik glavni izvor bili su paralelni tekstovi. Göpferich (1999: 184) paralelne tekstove definira kao izvorne tekstove pisane na različitim jezicima koji obrađuju što je moguće sličniju temu i pripadaju istoj tekstnoj vrsti. Stoga su za potrebe rada kao primarni paralelni tekstovi korišteni njemački i austrijski zakoni koji se, ako ne u cijelosti, onda u nekom svom segmentu odnose na sigurnost u cestovnom prometu, pa tako olakšavaju prijevodni aspekt i omogućavaju praćenje kontrastivnosti hrvatskih, njemačkih i austrijskih pojmova. Izvorni naziv njemačkoga zakona glasi *Straßenverkehrs-Ordnung* (BGBl. I S. 367), a austrijskoga *Straßenverkehrsordnung* (StF: BGBl. Nr. 159/1960, Fassung vom 7.2.2018). Kod nekih je pojmova navedena i švicarska varijanta njemačkog jezika jer je posebno naglašena u nekim izvorima kojima se služilo – mrežnim jednojezičnim rječnicima, dvojezičnim rječnicima, leksikonima, enciklopedijama i glosarima.

2.1. Postupak obrade korpusa

Kao što je već navedeno u prethodnome poglavlju, pri obradi i analizi korpusa korišten je *Sketch Engine*, softver za upravljanje korpusima i njihovu analizu čiji je cilj omogućiti proučavanje jezika te pretraživanje i analiziranje velikih jezičnih zbirki tekstova pomoću jednostavnih i složenih lingvističkih upita. Objavljen je 2003. godine, a trenutačno podržava i sadrži korpusne na više od 90 jezika³. Korisnik može koristiti već postojeće korpusne iz baze podataka programa, a može izraditi i vlastiti korpus, što je bio slučaj za korpus obrađen u ovom radu. Najčešći su korisnici *Sketch Enginea* leksikografi, terminolozi, prevoditelji, studenti, a u novije se vrijeme softver sve više koristi u svrhu poučavanja jezika, posebice engleskog, ali i drugih poput kineskog, japanskog i arapskog (Kilgarriff i sur., 2014: 16).

Jedna od glavnih značajki softvera po kojoj je i dobio ime takozvane su skice riječi (engl. *word sketches*). Skice riječi automatski su sažetci i prikazi gramatičkih i kolokacijskih oblika pretraživane riječi iz korpusa (Kilgarriff i sur., 2004). Izrazito su koristan način prikazivanja rezultata pretrage korpusa. Korisnicima olakšavaju obradu korpusa i izradu rječnika, glosara, tezaurusa i sličnog. Pri pretraživanju korpusa i stvaranja skica riječi moguće je odabrati različite osnovne i napredne parametre pretraživanja, primjerice vrstu riječi koja se pretražuje, minimalnu frekvenciju pojavljivanja, način sortiranja kolokacija, mogućnost strukturiranja prema gramatičkim odnosima i drugo. Želi li korisnik vidjeti u kojim se kontekstima pretraživana riječ pojavljuje u korpusu, može prilikom prikaza skica riječi pristupiti stranici s konkordancijama te riječi. Konkordancija je uz skice riječi jedan od glavnih alata programa i između ostalog osnovni alat za sve one koji rade s korpusima (Kilgarriff i sur., 2014: 10). Od ostalih značajki valja izdvojiti mogućnost izrade i prikaza ključnih riječi i paralelnih korpusa te izrade distribucijskog tezaurusa na temelju zajedničkih kolokacija riječi (Kilgarriff i sur., 2014: 14).

Pri obradi hrvatskog, njemačkog i austrijskog korpusa najviše su upotrebljavane skice riječi za čiju su se izradu koristile najfrekventnije riječi dobivene uporabom alata za izradu frekvencijskih popisa. Iz frekvencijskih popisa u obzir su uzete samo punoznačnice – pretežito imenice, pridjevi i glagoli. Pritom je nužno istaknuti kako su se koristile punoznačnice s frekvencijom pojavljivanja većom od 50. Primjer dijela frekvencijskog popisa lematiziranih riječi iz Zakona prikazan je na slici 1.

---

³ Languages in Sketch Engine. URL: <https://www.sketchengine.eu/user-guide/user-manual/corpora/by-language/> (zadnji put pristupljeno 24.4.2018.)

Sketch Engine   [Zakon o sigurnosti prometa na cestama](#)

Home
Search
Word list
Word sketch
Thesaurus
Sketch diff
Keywords/terms
Corpus info
Manage corpus
My jobs
User guide [↗](#)

Save
Change options

Menu position

[Hide ads](#)

Word list

Corpus: **Zakon o sigurnosti prometa na cestama**
Total number of items: **2,463**
Total frequency: **51,130**

Page   [Next >](#)

lemma	frequency
i	1,736
vozilo	1,598
za	1,564
u	1,502
sebe	1,286
na	1,211
koji	1,116
biti	1,080
članak	1,050
ili	989
od	779
ovaj	726
osoba	585
vozač	566
htjeti	537
cesta	493
ako	492
iz	491
promet	486
prekršaj	436
kazna	421
novčani	402
kazniti	398
stavak	396
kuna	395
iznos	386
ne	382
o	379
sa	340
posao	327
odredba	301
do	288
prometan	268
moci	256
hyperlink	252
drugi	250

Slika 1. Prikaz dijela frekvencijskog popisa riječi iz Zakona

Osim frekvencijskih popisa riječi koristili smo se i alatom za generiranje ključnih riječi u korpusu. Uporabom tog alata dobivene su ključne riječi (pojedinačne riječi i sveze riječi) iz Zakona na temelju kojih se zatim stvaralo skice riječi. Skice riječi jedan su od ključnih alata programa *Sketch Engine* jer se zahvaljujući njima uvelike olakšava i ubrzava proces ekstrahiranja riječi iz korpusa s obzirom na to da se u njima generiraju prikazi gramatičkih i kolokacijskih oblika pretraživane riječi. Na slici 2 prikazan je primjer skice riječi dobivene pretraživanjem riječi *vozilo* pomoću alata *word sketch*.

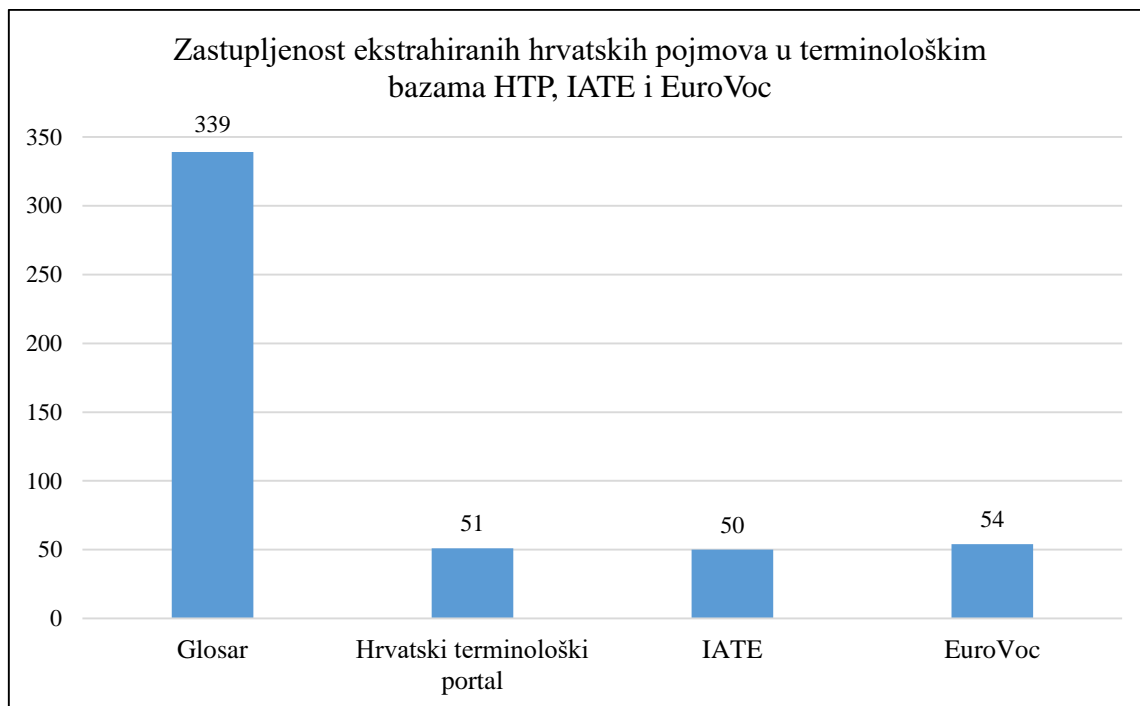
n-koga-čega		30.34		kakov?		29.76		veznik		26.00		prijedlog-iza		22.94		oba_u_genitivu		10.20		
pregled +	107	12.54	motoran +	130	12.79	koji +	196	12.16	na +	100	11.03	motoran	77	13.37	motoran	77	13.37	motoran	77	13.37
za tehnički pregled vozila			motornih vozila			vozila koja			vozila na			motornih vozila			motornih vozila			motornih vozila		
registracija	39	11.27	priključni	77	12.16	i	96	10.69	iz	44	10.72	priključni	28	12.25	priključni	28	12.25	priključni	28	12.25
za postove registracije vozila			priključna vozila			vozila i			vozila iz			priključnog vozila			priključnog vozila			priključnog vozila		
promet	30	10.88	motorni	40	11.34	ili	48	10.23	u	90	10.62	vučni	11	11.04	vučni	11	11.04	vučni	11	11.04
za promet vozila u			motorna vozila			vozila ili			vozila u			se sastoji od vučnog vozila kategorije			se sastoji od vučnog vozila kategorije			se sastoji od vučnog vozila kategorije		
kretanje	26	10.68	zaprežni	21	10.46	ako	26	10.14	sa	29	10.41	parkirati	8	10.60	parkirati	8	10.60	parkirati	8	10.60
kretanja vozila			zaprežnog vozila			vozila ako postupi suprotno			vozila s			drugi	7	10.41	drugi	7	10.41	drugi	7	10.41
vlasnik	24	10.61	parkirati	15	9.99	te	17	10.05	bez	10	9.61	gospodarski	4	9.58	gospodarski	4	9.58	gospodarski	4	9.58
vlasnik vozila			nepropisno zaustavljenih i parkiranih vozila			vozila te			za	42	9.48									
vozač	24	10.56	zaustaviti	15	9.99	čiji	11	9.61	vozila za											
) Vozač vozila			nepropisno zaustavljenih i parkiranih vozila						pod	8	9.39									
ispravnost	19	10.29	vučni	13	9.78	glaslo_ispred_prijedloga			do	4	7.66									
nadzornika tehničke ispravnosti vozila			se sastoji od vučnog vozila kategorije			na-s	101	6.44												
kategorija	15	9.93	drugi	13	9.75	u-s	94	5.99	imenica_iza_prijedloga											
označavanje	10	9.39	drugog vozila			iz-s	54	3.44	na-s_X	59	3.76									
ispitivanje	10	9.38	sav	10	9.36	za-s	39	2.49	za-s_X	44	2.80									
ispitivanja vozila			nepropisan	9	9.27	sa-s	36	2.29	u-s_X	26	1.66									
kombinacija	9	9.25	teretan	8	9.05	bez-s	10	0.64	sa-s_X	20	1.27									
parkiranje	9	9.25	otpadni	6	8.70	pod-s	8	0.51	od-s_X	13	0.83									
kolona	9	9.22	vuci	6	8.69	do-s	5	0.32	o-s_X	9	0.57									
zaustavljanje	7	8.88	dotičan	5	8.44	pokraj-s	4	0.25	iza-s_X	8	0.51									
strana	7	8.85	registrirani	4	8.11				iz-s_X	5	0.32									
propuštanje	6	8.66	gospodarski	4	8.10				između-s_X	4	0.25									
homologacija	6	8.60	služben	4	8.06															
premjestanje	5	8.41	>>	4	7.95															
korisnik	5	8.41	policijski	4	7.81															
uređaj	4	8.09																		
vrsta	4	8.08																		
dio	4	7.97																		

Slika 2. Skica riječi na primjeru riječi „vozilo“

Uz prethodno navedene alate korišteni su i paralelni tekstovi i konkordancije. Njih se ponajviše koristilo pri prevođenju hrvatskih pojmova i potrazi za njihovim ekvivalentima u njemačkom i austrijskom zakonu. O prevođenju i problematici prevođenja hrvatskih pojmova više će riječi biti u trećem i četvrtom poglavlju, dok u sljedećem poglavlju donosimo statistički pregled zastupljenosti pojmova iz glosara u mrežnim terminološkim bazama.

2.2. Zastupljenost ekstrahiranih hrvatskih pojmova u terminološkim bazama

Nakon izrade hrvatsko-njemačkog glosara, koji u završnoj verziji broji 339 hrvatskih pojmova iz područja sigurnosti u cestovnom prometu, napravljena je analiza zastupljenosti ekstrahiranih hrvatskih pojmova u trima terminološkim bazama: Hrvatskom terminološkom portalu (HTP) te europskim terminološkim bazama IATE (punim nazivom *Inter-Active Terminology for Europe*) i EuroVoc. Važno je naglasiti da su pri vrednovanju zastupljenosti u rezultate uključeni hrvatski pojmovi čiji je označilac jednak označiocu u terminološkoj bazi ili je pak sastavnica označioca u jednoj od terminoloških baza. Rezultati su prikazani u dijagramu 1.

Dijagram 1. Grafički prikaz zastupljenosti ekstrahiranih hrvatskih pojmova u terminološkim bazama HTP, IATE i EuroVoc

Kao što je vidljivo iz dijagrama, na Hrvatskom terminološkom portalu pronađen je ukupno 51 hrvatski pojam od njih 339 koliko ih je u glosaru. Taj omjer iskazan postotkom iznosi 15,04%. U europskoj terminološkoj bazi IATE pronađeno je 50 hrvatskih pojmova, odnosno 14,75% od ukupnog broja pojmova u glosaru i jedan manje nego u Hrvatskom terminološkom portalu. Najviše pojmova (njih 54, iskazano postotkom: 15,93%) pronađeno je u terminološkoj bazi EuroVoc. Valja spomenuti kako su terminološke baze IATE i Hrvatski terminološki portal pretražene u cijelosti, dok je pretraživanje terminološke baze EuroVoc ograničeno samo na područje prijevoza. Unatoč ograničenju pretraživanja na jedno specifično područje, u ovom slučaju na prijevoz, terminološka baza EuroVoc pokazala se kao baza s najviše zastupljenih hrvatskih pojmova iz glosara. Isto tako treba istaknuti da razlika najvećeg i najmanjeg broja pronađenih hrvatskih pojmova iznosi svega četiri te je već iz samog dijagrama vidljivo da brojčane razlike između zastupljenosti hrvatskih pojmova u trima analiziranim terminološkim bazama gotovo i nema. Ono što valja primijetiti je velika razlika između ukupnog broja hrvatskih pojmova u glosaru i onih pronađenih u pojedinoj terminološkoj bazi.

2.2.1. Zastupljenost ekstrahiranih hrvatskih pojmova na Hrvatskom terminološkom portalu

Kao što je navedeno u prethodnom poglavlju, na Hrvatskom terminološkom portalu pronađen je 51 pojam sadržan u glosaru. Među tim pojmovima nalaze se oni čiji je označilac jednak označiocu pronađenom u bazi Hrvatskog terminološkog portala. U rezultate su uključeni i pojmovi čiji je označilac u glosaru sastavnica označioca na Hrvatskom terminološkom portalu, a označenici su isti ili različiti. Isto su tako u obzir uzeti i hijerarhijski odnosi pronađenih hrvatskih pojmova na Hrvatskom terminološkom portalu pa se unutar tog 51 pojma nalaze i označiocu iz glosara koji su hiperonimi označiocu u bazi Hrvatskog terminološkog portala. Radi lakšeg prikaza u tablicama su navedenim varijablama pridružene oznake A1, A2, A3 i A4 kao što slijedi:

- I. A1 = Označilac u glosaru je sastavnica označioca u terminološkoj bazi Hrvatskog terminološkog portala, a označenici su isti.
- II. A2 = Označiocu u glosaru i terminološkoj bazi Hrvatskog terminološkog portala su isti, a označenici različiti.
- III. A3 = Označilac u glosaru je sastavnica označioca u terminološkoj bazi Hrvatskog terminološkog portala, a označenici su različiti.
- IV. A4 = Označilac u glosaru je hiperonim označiocu u terminološkoj bazi Hrvatskog terminološkog portala.

Hrvatskih je pojmova u glosaru na koje se odnose prethodne varijable ukupno 13 od 51, dok je preostalih 38 pojmova istovjetno onima pronađenima u bazi Hrvatskog terminološkog portala. Tih 13 pojmova abecednim je redoslijedom prikazano u sljedećoj tablici.

Tablica 2. Hrvatski pojmovi iz glosara sadržani na Hrvatskom terminološkom portalu analizirani prema varijablama A1, A2, A3 i A4

Pojam	A1	A2	A3	A4
branik	+	-	-	-
nosivost	-	+	-	-
odron	-	-	-	+
okretanje	-	-	+	-
osobno vozilo	-	-	+	-
poligon	-	+	-	-

poluprikolica	-	-	-	+
potrošnja goriva	-	-	-	+
prikolica	-	-	-	+
tegljač	-	+	-	-
traktor	-	-	-	+
tunel	-	-	-	+
zapreka	-	+	-	-

U tablici 2 svakom je hrvatskom pojmu pridružen znak „+“ ako se određena varijabla odnosi na njega. U suprotnom je pojmu pridružen znak „-“. Kao primjer možemo navesti pojam *branik*, jedini pojam za koji vrijedi varijabla A1. Pojam *branik* u bazi Hrvatskog terminološkog portala ne postoji kao zasebna riječ već samo u svezi riječi *branik na željezničko-cestovnome prijelazu*. Pojmu *branik* u tablici je pridružen znak „+“ u stupcu varijable A1 s obzirom na to da je označilac u glosaru sastavnica označioca u terminološkoj bazi Hrvatskog terminološkog portala, a označenici su isti – oba označioca odnose se na *branik* u željezničko-cestovnom prometu. Kao drugi primjer može se navesti pojam *odron*. On u bazi Hrvatskog terminološkog portala ne postoji kao zasebna riječ već u svezi *odron stijena*. Njemu je pridružena varijabla A4 jer je označilac u glosaru hiperonim označiocu u terminološkoj bazi Hrvatskog terminološkog portala.

2.2.2. Zastupljenost ekstrahiranih hrvatskih pojmova u terminološkoj bazi IATE

U europskoj terminološkoj bazi IATE ukupno je pronađeno 50 hrvatskih pojmova iz glosara. Bitno je naglasiti da IATE za razliku od baze Hrvatskog terminološkog portala ne sadrži definicije pojmova. Stoga se pri usporedbi glosara s terminološkom bazom IATE u obzir nije uzimao jezični odnos „označilac-označenik“ već su se isključivo analizirali hijerarhijski odnosi (hiperonimi i hiponimi) označioca te je li označilac u glosaru sastavnica označioca u bazi IATE. Navedenim varijablama pridružene su oznake B1, B2 i B3 kao što slijedi:

- I. B1 = Označilac u glosaru je hiponim označiocu u terminološkoj bazi IATE.
- II. B2 = Označilac u glosaru je hiperonim označiocu u terminološkoj bazi IATE.
- III. B3 = Označilac u glosaru je sastavnica označioca u terminološkoj bazi IATE.

Hrvatskih pojmova u glosaru na koje se prethodno navedene varijable odnose ukupno je 16 od 50, dok su preostala 34 pojma istovjetna pojmovima u terminološkoj bazi IATE. Tih 16 pojmova abecednim je redoslijedom prikazano u sljedećoj tablici.

Tablica 3. Hrvatski pojmovi iz glosara sadržani u terminološkoj bazi IATE analizirani prema varijablama B1, B2 i B3

Pojam	B1	B2	B3
autocesta	-	+	-
dodatna oprema	-	+	-
dopuštena ukupna masa vozila	-	+	-
kontrola prometa	-	+	-
masa vozila	-	+	-
nadzor prometa	-	+	-
oprema	-	+	-
ovlaštena osoba	-	+	-
prijevoz osoba	-	-	+
registarske pločice	-	-	+
sudionik u prometu	-	+	-
tahograf	-	+	-
teretno motorno vozilo	+	-	-
ukupna masa vozila	-	-	+
zapreka	-	+	-
zaštitna konstrukcija	-	+	-

Kao što je to bio slučaj u prethodnom poglavlju u tablici 2, i u tablici 3 je svakom hrvatskom pojmu pridružen znak „+“ ako se određena varijabla odnosi na njega. U suprotnom je pojmu pridružen znak „-“. Iz tablice se može iščitati kako je varijabla B1 pridružena jedino pojmu *teretno motorno vozilo*. Pri pretraživanju terminološke baze IATE pronađena je sveza riječi *motorno vozilo* koja je hiperonim pojmu *teretno motorno vozilo*. Stoga je hrvatskom pojmu iz glosara pridružena varijabla B1. Za primjer se može navesti i hrvatski pojam *prijevoz osoba*. Njemu je pridružena varijabla B3 jer je ona sastavnica označioca pronađenog u terminološkoj bazi IATE koji glasi *Odjel za prijevoz osoba*.

2.2.3. Zastupljenost ekstrahiranih hrvatskih pojmova u terminološkoj bazi EuroVoc

Posljednja terminološka baza u kojoj su pretraživani hrvatski pojmovi iz glosara i u kojoj ih je najviše pronađeno je EuroVoc. U njoj se pojmove pretraživalo isključivo u području prijevoza i ukupno su pronađena 54 pojma sadržana u glosaru. Valja spomenuti da EuroVoc (kao i terminološka baza IATE) ne sadrži definicije pojmova. Pri usporedbi glosara s terminološkom bazom EuroVoc u obzir su uzeti hiperonimijski i hiponimijski odnosi označioca u glosaru i označioca u bazi EuroVoc. Navedenim varijablama pridružene su oznake C1 i C2 kao što slijedi:

- I. C1 = Označilac u glosaru je hiponim označiocu u terminološkoj bazi EuroVoc.
- II. C2 = Označilac u glosaru je hiperonim označiocu u terminološkoj bazi EuroVoc.

Hrvatskih pojmova u glosaru na koje se prethodno navedene varijable odnose ukupno je 7 od 54, dok je preostalih 47 pojmova istovjetno pojmovima pronađenima u terminološkoj bazi EuroVoc. Tih je 7 pojmova abecednim redoslijedom prikazano u sljedećoj tablici.

Tablica 4. Hrvatski pojmovi iz glosara sadržani u terminološkoj bazi EuroVoc analizirani prema varijablama C1 i C2

Pojam	C1	C2
eurotahograf	+	-
naselje	-	+
oprema	-	+
promet	-	+
unutarnji retrovizor	+	-
vanjski retrovizor	+	-
zaštitna kaciga	+	-

I u tablici 4 korišten je isti način obilježavanja zadovoljavanja kriterija varijabli kao i u tablicama 2 i 3. Svakom hrvatskom pojmu pridružen je znak „+“ ako se određena varijabla odnosi na njega. U suprotnom je pojmu pridružen znak „-“. Iz tablice 4 vidljivo je kako pojmovi *eurotahograf*, *unutarnji retrovizor*, *vanjski retrovizor* i *zaštitna kaciga* zadovoljavaju kriterij varijable pridružene oznaci C1, dok pojmovi *naselje*, *oprema* i *promet* zadovoljavaju kriterij varijable C2.

3. Jezična problematika hrvatskih pojmova

Ekstrahiranje hrvatskih pojmova iz Zakona o sigurnosti u prometu na cestama bila je prva faza terminološkoga rada. U drugoj je fazi uslijedilo svojevrsno pročišćavanje ekstrahiranih pojmova, odnosno njihovo ujednačavanje sa standardnojezičnom normom i terminološkim načelima prikazanima na početku drugoga poglavlja u tablici 1. S obzirom na broj struka i područja ljudskog djelovanja u suvremenom svijetu uređenje strukovnog nazivlja na jednom jeziku zahtjevan je posao koji zahtijeva suradnju i trud različitih stručnjaka. Brač, Bratanić i Ostroški Anić (2015: 16) navode kako je u terminološkom radu, osobito kad je on u funkciji standardizacije nazivlja, nužno zauzeti stav prema preporučenoj leksičkoj normi. Stoga se svakome pojmu pristupalo kritički, a svaki označilac koji je pokazivao odklon od standardnojezične norme postao je predmetom pomne jezične i terminološke analize. Pritom je valjalo obratiti pozornost na to da se pretjeranim purizmom ne naruši postojeća terminološka struktura u području koje se obrađuje, a to je područje sigurnosti u cestovnom prometu. Moramo naglasiti da je velik broj ekstrahiranih pojmova već bio u skladu sa standardnojezičnom normom, dok je kod nekih pojmova ipak valjalo intervenirati te ih jezično preciznije obraditi. U nastavku su prikazani jezični problemi na koje smo naišli prilikom obrade hrvatskih pojmova.

Prvi pojam koji je u Zakonu bio drugačije naveden negoli u drugim terminološkim i jezičnim izvorima bio je *trak*. U Zakonu se *trak* u pridjevskim sintagmama *biciklistički/kolnički/prometni trak* navodi kao *traka*. Veliki rječnik hrvatskoga standardnog jezika (2015: 1568) navodi da je *trak* punom ili isprekidanom bijelom crtom označen dio kolnika kojim prometuju vozila, a pojmu *traka* pridodaje obilježje razgovornoga stila. Na Hrvatskom terminološkom portalu također se kao usustavljeni naziv navodi *trak*. Stoga su u glosaru kao i u spomenutoj jezičnoj i terminološkoj literaturi navedene sintagme s imenicom *trak*.

Svedemo li na zajednički nazivnik drugu vrstu jezičnog, tj. terminološkog problema koji smo uočili prilikom obrade hrvatskih pojmova, primijetit ćemo da se u korpusu u mnogim primjerima koriste prijedložni izrazi i sintagme s genitivom umjesto njihove istovrijedne pridjevske sintagme. Ako je od prijedložnoga izraza moguće tvoriti pridjevsku sintagmu bez promjene u značenju, pridjevskoj sintagmi svakako treba dati prednost jer je kraći pojam i time udovoljava petom terminološkom načelu koji kaže da kraći naziv ima prednost pred duljim. Primjeri za takve sintagme su sljedeći: *cestovni promet* (umjesto *promet*

na cestama, osim u samom nazivu Zakona), *pješački promet* (umjesto *promet pješaka*) i *prometni tok* (umjesto *tok prometa*).

Treći, ponajprije jezični, a zatim i terminološki problem jest problem neprecizne leksičke uporabe pojedinog pojma. Činjenica da je takav pojam unatoč otklonu od standardnojezične norme duboko ukorijenjen i prihvaćen u samom pojmovnom sustavu dodatno otežava standardizaciju i terminologizaciju nazivlja. U ovakvim slučajevima nužan je kompromis. Najbolji primjer takve uporabe jest imenica *uvjerenje*. Frančić i Petrović (2013: 207) pojašnjavaju razliku između značenja pojma *uvjerenje* i pojma *potvrda*, koji bi u ovome slučaju bio primjerenija zamjena za pojam *uvjerenje*, ustvrdivši da je *uvjerenje* „svjetonazor, uvjerenost u što“, a *potvrda* „pisani dokument kojim se što potvrđuje“. Tako bi umjesto *liječničkoga uvjerenja* ili *uvjerenja o položenom vozačkom ispitu* ispravnije bilo reći *liječnička potvrda* ili *potvrda o položenom vozačkom ispitu*. Budući da se radi o službenim obrascima koji su uistinu tako naslovljeni, u glosaru su tako i navedeni, kao pojmovi *liječničko uvjerenje* i *uvjerenje o položenom vozačkom ispitu*. Drugi razlog zašto je zadržan manje ispravan pojam jest taj što bi promjena naziva pojma mogla zbuniti korisnika glosara jer *potvrda o položenom vozačkom ispitu*, za razliku od *uvjerenja o položenom vozačkom ispitu*, zapravo ne postoji u tiskanom obliku.

Četvrtu skupinu pojmova kojima je trebalo posvetiti pozornost čine svi oni pojmovi koji se uglavnom koriste u razgovornome jeziku. Neki od njih posuđenice su prilagođene hrvatskom jeziku, a neki su izvorne hrvatske riječi svojstvene razgovornom funkcionalnom stilu. Takve riječi u terminološkome glosaru u pravilu ne bi trebale biti navedene ako je već naveden terminologizirani pojam, ali u ovome su glosaru ipak navedene. Značenja nekih terminologiziranih pojmova svaki govornik hrvatskoga jezika možda ne bi mogao dokučiti na prvi pogled, ali mu zato razgovorni, sinonimni izrazi istoga pojma koji su u obliku uputnice navedeni u zagradama olakšavaju razumijevanje terminologiziranog pojma. Najbolji primjer je pojam *starodobno vozilo* uz koji je navedena uputnica (v. *oldtajmer*).

4. Prevođenje pojmova na njemački jezik

Nakon jezične i terminološke obrade hrvatskih pojmova moglo se započeti s njihovim prevođenjem na njemački jezik. Pri prevođenju su ponajviše korišteni paralelni tekstovi (njemački i austrijski zakon), zatim dvojezični rječnici, mrežna verzija Dudenova univerzalnog rječnika kao i brojni višejezični leksikoni, enciklopedije i glosari.

Prevođenje nekolicine hrvatskih pojmova predstavljalo je velik problem. Usprkos činjenici da hrvatski, njemački i austrijski jezični izraz imaju mnogo toga zajedničkoga, ipak primjećujemo da među navedenim jezičnim sustavima postoje izvjesne nepodudarnosti. U ovome slučaju riječ je o nepodudarnosti na leksičkoj razini. Preciznije rečeno, za pojedine hrvatske pojmove u njemačkom jeziku postoji, kako je Pavlović (2015: 34) naziva, tzv. leksička praznina. Najbolji primjer za potpunu nepokrivenost hrvatskoga pojma u njemačkome jeziku u ovome kontekstu je pojam *županijska cesta*. Odmah je vidljivo da najveći problem pri prevođenju ovoga pojma predstavlja različit ustroj administrativno-političkih jedinica. Nijedna zemlja njemačkoga govornog područja nije podijeljena na županije, kao što je to slučaj u Hrvatskoj, već na savezne zemlje. Dok svakom drugom prevoditelju na raspolaganju stoji nekoliko prijevodnih strategija, prevoditelj u funkciji terminologa ima ih znatno manje. Prijevod termina u ovakvome jezičnom okruženju, dakle glosaru, ne dozvoljava opisne prijevode, kalkove i slično. On mora biti što kraći i precizniji. Stoga je odlučeno da se pojam *županijska cesta* u ovome glosaru prevede doslovno tvorenjem tzv. determinativne složenice od sastavnica *Gespanschaft* (njemačke istovrijednice za *županiju*) i *Straße* (njemačke istovrijednice za *cestu*) umetanjem odgovarajućeg veznog elementa, interfiksa *-s* slijedeći analogiju postojećih pojmova poput *Vorfahrtsstraße* ('ceste s prednošću prolaska'), *Bundesstraße* ('državne ceste') i njima sličnih pojmova. Rezultat ovakva slaganja je složenica *Gespanschaftsstraße*. Kako bi izvorni govornik njemačkoga jezika znao da je ovaj pojam specifičan za Hrvatsku, u zagradama je iza prijevoda zabilježena teritorijalna pripadnost.

Osim samog prijevoda na njemački u glosaru se navode i osnovni gramatički podaci uz svaku imenicu, njihov rod, nastavak za genitiv i nastavak za množinu jer su to vrijedni jezični podaci koji prevoditelju ubrzavaju prijevodni postupak. Glagoli se navode u infinitivu. Semantički različiti prijevodi istoga pojma obrojčeni su (vidi *državna cesta*). Uz sve pojmove koji su specifični za pojedinu zemlju njemačkog govornoga područja naveden je naziv države uz koju se pojam vezuje (vidi *brza cesta*). Kratice i njihova pojašnjenja nalaze se u glosaru.

Zaključak

Terminološki je rad nerijetko sastavni dio prijevodnoga procesa i obuhvaća nekoliko faza. U ovome su radu opisane tri faze terminološkoga rada pri izradi hrvatsko-njemačkog glosara sigurnosti u cestovnom prometu: ekstrahiranje hrvatskih pojmova iz Zakona o sigurnosti u prometu na cestama, jezična obrada ekstrahiranih hrvatskih pojmova te prevođenje pojmova na njemački jezik. U prvoj fazi veoma je važno bilo dobro proučiti pojmovni sustav kako bi ekstrahirani pojmovi bili što vjerniji i reprezentativniji prikaz odabranog korpusa. Ono što u takvim slučajevima predstavlja problem jesu uska povezanost i isprepletenost strukovnog i općeg jezika. Tada pri odabiru pojmova valja voditi računa o krajnjim korisnicima glosara i uvriježenosti pojedinog pojma. U drugoj fazi uslijedilo je usklađivanje odabranih pojmova sa standardnojezičnom normom, pri čemu je trebalo paziti da jezična obrada ne prijeđe u jezični purizam. U zadnjoj fazi terminološkoga rada, onoj najvažnijoj, prevodilo se odabrane pojmove na njemački jezik. Najveće prevoditeljske nedoumice predstavljali su oni hrvatski pojmovi za koje u njemačkom jeziku ne postoji odgovarajući koncept. Isto tako valja imati na umu da se prijevodna rješenja prevoditelja u funkciji terminologa mogu razlikovati od prijevodnih rješenja onoga prevoditelja kojemu za prijevod istoga pojma u nekom drugom tekstu na raspolaganju stoji znatno veći broj prijevodnih strategija negoli prevoditelju terminologu. Upravo je hrvatsko-njemački glosar sigurnosti u cestovnom prometu rezultat opisanog terminološkog i prevoditeljskog rada.

Literatura

- 1) Ammoser, H., Hoppe, M. (2006). Glossar Verkehrswesen und Verkehrswissenschaften: Definitionen und Erläuterungen zu Begriffen des Transport- und Nachrichtenwesens.
URL: https://www.econstor.eu/bitstream/10419/22704/1/2006_2_diskusbr_iwv.pdf
(zadnji put pristupljeno 24.4.2018.)
- 2) Arntz, R., Picht, H., Mayer, F. (2009). Einführung in die Terminologiearbeit. 6. verbesserte Auflage. Hildesheim: Georg Olms Verlag
- 3) Brač, I., Bratanić, M., Ostroški Anić, A. (2015). Hrvatsko nazivlje i nazivoslovlje od Šuleka do Strune – hrvatski jezik i terminološko planiranje. U: Bratanić, M., Brač, I., Pritchard, B. (ur.), *Od Šuleka do Schengena: Terminološki, terminografski i prijevodni aspekti jezika struke*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.
- 4) DIN 2342 Teil 1 (1992). Begriffe der Terminologielehre: Grundbegriffe. Berlin/Köln: Beuth.
- 5) Frančić, A., Petrović, B. (2013). Hrvatski jezik i jezična kultura. Zaprešić: Visoka škola za poslovanje i upravljanje s pravom javnosti „Baltazar Adam Krčelić“.
- 6) Göpferich, S. (1999). Paralleltexzte. U: Snell-Hornby, M., Hönig, H. G., Kußmaul, P., Schmitt, P. A. (ur.), *Handbuch Translation*. Tübingen.
- 7) Hrvatska enciklopedija. URL: <http://www.enciklopedija.hr/> (zadnji put pristupljeno 24.4.2018.)
- 8) Hrvatski jezični portal. URL: <http://hjp.znanje.hr/index.php?show=main> (zadnji put pristupljeno 24.4.2018.)
- 9) Hudeček, L., Mihaljević, M. (2012). Hrvatski terminološki priručnik. 3. ispravljeno izdanje. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.
- 10) Jojić, Lj. (ur.) (2015). Veliki rječnik hrvatskoga standardnoga jezika. Zagreb: Školska knjiga.
- 11) Kilgarriff, A. i sur. (2014). The Sketch Engine: Ten Years On. *Lexicography*, 1: 7-36, 2014. URL: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007%2Fs40607-014-0009-9.pdf>
(zadnji put pristupljeno 24.4.2018.)
- 12) Kilgarriff, A., Rychly, P., Smrz, P., Tugwell, D. (2004). The Sketch Engine. *Information Technology*.
URL: https://www.sketchengine.eu/wp-content/uploads/The_Sketch_Engine_2004.pdf
(zadnji put pristupljeno 24.4.2018.)

- 13) Languages in Sketch Engine. URL: <https://www.sketchengine.eu/user-guide/user-manual/corpora/by-language/> (zadnji put pristupljeno 24.4.2018.)
- 14) Luburić, G. Sigurnost cestovnog i gradskog prometa I. Radni materijal za predavanje. URL: <http://files.fpz.hr/Djelatnici/gluburic/Luburic-predavanja-v3.pdf> (zadnji put pristupljeno 24.4.2018.)
- 15) Mihaljević, M. (1998). Terminološki priručnik. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.
- 16) Pavlović, N. (2015). Uvod u teorije prevođenja. Zagreb: Leykam international.

Izvori za korpus

- 1) EuroVoc. Višejezični pojmovnik EU-a. URL: <http://eurovoc.europa.eu/drupal/?q=hr> (zadnji put pristupljeno 24.4.2018.)
- 2) Hrvatski terminološki portal. URL: <http://nazivlje.hr/> (zadnji put pristupljeno 24.4.2018.)
- 3) IATE (InterActive Terminology for Europe). URL: <http://iate.europa.eu/> (zadnji put pristupljeno 24.4.2018.)
- 4) Straßenverkehrs-Ordnung (BGBI. I S. 367). URL: https://www.gesetze-im-internet.de/stvo_2013/StVO.pdf (zadnji put pristupljeno 24.4.2018.)
- 5) *Straßenverkehrsordnung* (StF: BGBI. Nr. 159/1960, Fassung vom 7.2.2018). URL: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10011336&FassungVom=2018-02-07> (zadnji put pristupljeno 24.4.2018.)
- 6) Zakon o sigurnosti prometa na cestama (NN 67/08, 48/10, 74/11, 80/13, 158/13, 92/14, 64/15, 108/17). URL: <https://www.zakon.hr/z/78/Zakon-o-sigurnosti-prometa-na-cestama> (zadnji put pristupljeno 24.4.2018.)

Sekundarna literatura

- 1) Bičanić, A. (2013). Pregled povijesti, gramatike i pravopisa hrvatskog jezika. Zagreb: Društvo za promicanje hrvatske kulture i znanosti Croatica.
- 2) Duden online. URL: <https://www.duden.de/> (zadnji put pristupljeno 24.4.2018.)
- 3) Jozić, Ž. i sur. (2013). Hrvatski pravopis. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.
- 4) Kljaić, J. (2017). Hrvatsko-njemački praktični rječnik. Zagreb: Školska knjiga.
- 5) Rodek, S. (2008). Hrvatsko-njemački poslovni rječnik. Zagreb: Masmedia.

Sažetak

U ovome je radu prikazan proces izrade hrvatsko-njemačkog glosara sigurnosti u cestovnom prometu s posebnim osvrtom na metodologiju i jezičnu problematiku s kojom se susretalo prilikom obrade jezične građe. U prvom poglavlju tematizira se odabir hrvatskih pojmova za glosar. U drugom poglavlju predstavljene su korištene metode ekstrahiranja i obrade hrvatskih pojmova. Uz to je analizirana i statistički prikazana zastupljenost ekstrahiranih hrvatskih pojmova u trima terminološkim bazama: Hrvatskom terminološkom portalu te europskim terminološkim bazama IATE i EuroVoc. Nadalje, u trećem se poglavlju osvrnulo na jezičnu problematiku hrvatskih pojmova. Pritom je opisano njihovo ujednačavanje sa standardnojezičnom normom i terminološkim načelima. U četvrtom poglavlju objašnjeni su postupci i problematika prevođenja pojmova na njemački jezik. Na kraju rada nalazi se sam glosar.

Ključne riječi: terminologija, glosar, prevođenje, sigurnost, cestovni promet

Summary

This paper gives an insight into the process of creation of the Croatian-German road traffic safety glossary with special emphasis on methodological and linguistic problems that emerged during the language data processing. The first chapter describes the selection of Croatian terms for the glossary, whereas in the second chapter the applied methods for extracting and processing of Croatian terms are explained. In addition, the appearance of Croatian terms, which are also found in the Croatian terminology portal (Croatian: Hrvatski terminološki portal) and the European terminology databases IATE and EuroVoc, was analyzed and statistically presented. Linguistic problems and issues of Croatian terms were discussed in the third chapter, with special attention given to procedures aimed at harmonising Croatian terms with the norms of standard Croatian and the principles of terminology. The methods and challenges of translating the terms into German are illustrated in the fourth chapter. The glossary is appended at the end of the paper.

Keywords: terminology, glossary, translation, safety, road traffic

Zahvale

U prvome redu zahvaljujemo našoj mentorici doc. dr. sc. Aleksandri Ščukanec na svesrdnoj podršci, iznimnom strpljenju i konstruktivnim savjetima.

Neizmjernu zahvalnost dugujemo i višoj lektorici Snježani Rodek s Odsjeka za germanistiku koja nas je uvela u svijet terminologije i koja nam je korisnim savjetima pomogla u sastavljanju ovoga glosara.

Dodatak

**HRVATSKO-NJEMAČKI GLOSAR
SIGURNOSTI U CESTOVNOM PROMETU**

**KROATISCH-DEUTSCHES GLOSSAR
DER STRAßENVERKEHRSSICHERHEIT**

uredila

Snježana Rodek

Kratice

<i>m</i>	muški rod
<i>f</i>	ženski rod
<i>n</i>	srednji rod

<i>RH</i>	Republika Hrvatska
<i>SRNj</i>	Savezna Republika Njemačka
<i>Austr.</i>	Austrija
<i>Švic.</i>	Švicarska

A

- Andrijin križ** Andreaskreuz (*n; -es, -e*)
autobus Autobus (*m; -ses, -se*),
 Bus (*m; -ses, -se*)
autobusno stajalište Bushaltestelle (*f; -, -n*)
autocesta Autobahn (*f; -, -en*)
autoškola Fahrschule (*f; -, -n*)

B

- bicikl** Fahrrad (*n; -(e)s, -er*)
biciklist Radfahrer (*m; -s, -*)
biciklistička staza 1. Radfahrstreifen
 (*m; -s, -*), 2. Fahrradweg (*m; -(e)s, -e*),
 Radweg (*m; -(e)s, -e*)
biciklistički trak Fahrradspur (*f; -, -en*)
branik Rampe (*f; -, -n*)
brza cesta Schnellstraße (*f; -, -en*),
 Autostraße (*Austr.*) (*f; -, -en*)

C

- Centar za vozila Hrvatske**
 Kroatisches Fahrzeugzentrum (*n; -s*)
cesta Straße (*f; -, -en*)
cesta s prednošću prolaska
 Vorfahrtstraße (*f; -, -en*), Vorrangstraße
 (*Austr.*) (*f; -, -en*)
cestovna infrastruktura
 Straßeninfrastruktur (*f; -, -en*)
cestovna oprema Straßenausrüstung
 (*f; -, -en*), Straßenausstattung (*f; -, -en*)
cestovna rasvjeta
 Straßenbeleuchtung (*f; -, -en*)
cestovni promet Straßenverkehr (*m; -s*)

- civilno vozilo** ziviles Fahrzeug (*n; -(e)s, -e*),
 Zivilfahrzeug (*n; -(e)s, -e*)
crveno svjetlo rotes Licht (*n; -(e)s, -er*)

Č

- četverocikl** vierrädriges Kraftfahrzeug
 (*n; -(e)s, -e*)

D

- dimenzije vozila** Kfz-Abmessung (*f; -, -en*)
oddatna oprema Zusatzausstattung
 (*f; -, -en*), Sonderausstattung (*f; -, -en*)
dokumenti za registraciju vozila
 Zulassungsunterlagen *fppl*
dopuniti prometni znak Verkehrszeichen
 ergänzen
dopunska ploča zusätzliches Schild
 (*n; -(e)s, -er*), Zusatztafel (*Austr.*) (*f; -, -n*),
 Zusatzzeichen (*n; -s, -*)
dopunsko prometno svjetlo zusätzliche
 Lichtzeichenanlage (*f; -, -n*)
dopuštena ukupna masa vozila zulässige
 Gesamtmasse (*f; -, -n*) eines Kfz,
 zulässiges Gesamtgewicht (*Austr.*)
 (*n; -(e)s, -e*)
dopuštenje Erlaubnis (*f; -, -se*), Lizenz
 (*f; -, -en*)
državna cesta 1. Staatsstraße (*RH*) (*f; -, -n*),
 2. Bundesstraße (*SRNj, Austr.*), (*f; -, -en*)
duševna sposobnost vozača geistige
 Eignung (*f; -, -en*), geistige Tauglichkeit
 (*f; -, -en*)
dvoosovinska prikolica zweiachsiger
 Anhänger (*m; -s, -*)
dvosmjerna cesta zweibahnige Straße
 (*f; -, -en*), Zweirichtungsstraße (*f; -, -en*),

Gegenverkehrsstraße (*f*; -, *-en*)

dvosmjerni promet Gegenverkehr (*m*; *-s*)

E

eurotahograf

EG-Kontrollgerät (*n*; *-(e)s*, *-ë*)

F

fizička osoba natürliche Person (*f*; -, *-en*)

G

glavna cesta Hauptstraße (*f*; -, *-en*)

gospodarsko vozilo gewerbliches Fahrzeug (*n*; *-(e)s*, *-e*), Nutzfahrzeug (*n*; *-(e)s*, *-e*)

graditi ceste Straßen bauen

H

hitna medicinska pomoć medizinische

Notfallhilfe (*f*; -, *-n*)

homologacija vozila

Homologation (*f*; -, *-en*)

I

inozemna vozačka dozvola ausländischer

Führerschein (*m*; *-(e)s*, *-e*),

Auslandsführerschein (*m*; *-(e)s*, *-e*)

inozemstvo Ausland (*n*; *-s*)

ispušni plinovi Abgase *fppl*

izdati uvjerenje Bescheinigung ausstellen, bescheinigen

izvozna registarska pločica

Ausfuhrkennzeichen (*n*; *-s*, *-*),

Exportkennzeichen (*n*; *-s*, *-*)

J

javna cesta öffentliche Straße (*f*; -, *-en*)

javni cestovni promet öffentlicher

Straßenverkehr (*m*; *-s*)

jednoosovinska prikolica einachsiger

Anhänger (*m*; *-s*, *-*)

jednosmjerna cesta

Einbahnstraße (*f*; -, *-en*)

jednosmjerni promet einbahniger Verkehr

(*m*; *-s*), Einbahnverkehr (*m*; *-s*)

K

kamperska prikolica

Wohnanhänger (*m*; *-s*, *-*)

kampersko vozilo 1. Wohnwagen (*m*; *-s*, *-*),

2. Wohnanhänger (*m*; *-s*, *-*)

kandidat za vozača Fahrprüfungskandidat

(*m*; *-en*, *-en*), Fahrkandidat (*m*; *-en*, *-en*)

kategorija vozila Fahrzeugklasse (*f*; -, *-n*)

kazneno djelo protiv života i tijela Straftat

(*f*; -, *-en*) gegen Leib und Leben

klizište Rutschgelände (*n*; *-s*, *-*)

knjižica vozila Fahrzeugschein (*m*; *-(e)s*, *-e*)

kolnički trak Fahrbahnstreifen (*m*; *-s*, *-*)

kolnik Fahrbahn (*f*; -, *-en*)

kolona pješaka Fußgängerkolonne (*f*; -, *-n*)

kolona vozila Fahrzeugschlange (*f*; -, *-n*),

Fahrzeugkolonne (*Austr.*), (*f*; -, *-n*)

kontrola brzine kretanja vozila

Geschwindigkeitskontrolle (*f; -, -n*)

kontrola prometa

Verkehrskontrolle (*f; -, -n*)

kretanje vozila

Fahrzeugbewegung (*f; -, -en*)

kružni prometni tok Kreisverkehr (*m; -s*)

kružno raskrižje

Kreisverkehrsplatz (*m; -es, -'e*)

kutija prve pomoći

Verbandskasten (*m; -s, Kästen*),

Verbandkasten (*m; -s, Kästen*),

Erste-Hilfe-Kasten (*m; -s, Kästen*),

Rot-Kreuz-Kasten (*Austr.*), (*m; -s, Kästen*)

laka prikolica Leichtanhänger (*m; -s, -*)

laki četverocikl leichtes vierrädriges

Kraftfahrzeug (*n; -(e)s, -e*), vierrädriges

Leichtkraftfahrzeug (*n; -(e)s, -e*)

lanac za snijeg Schneekette (*f; -, -n*)

liječnički pregled ärztliche Untersuchung

(*f; -, -en*)

liječničko uvjerenje ärztliche

Bescheinigung (*f; -, -en*)

lokalna cesta Landstraße (*f; -, -en*)

ljetne gume Sommerreifen *fpl*

makadam Makadam (*m/n; -s, -e*)

masa vozila Masse (*f; -, -n*) des Fahrzeuges,

Fahrzeugmasse (*f; -, -n*)

međunarodna vozačka dozvola

internationaler Führerschein (*m; -(e)s, -e*)

mijenjati prometnu traku Fahrstreifen

wechseln

mimoići vorbeifahren

Vorbeifahren (*n; -s, -*)

ministar unutarnjih poslova Innenminister

(*m; -s, -*)

Ministarstvo unutarnjih poslova

Innenministerium (*n; -s, -ministerien*)

mjesto prometne nesreće Unfallstelle

(*f; -, -n*)

mladi vozač junger Fahrer (*m; -s, -*),

Jungfahrer (*m; -s, -*)

moped Moped (*n; -s, -s*), Motorfahrrad

(*n; -es, -'er*), Mofa (*n; -s, -s*)

mopedist Mopedfahrer (*m, -s, -*)

most Brücke (*f; -, -n*)

motociklist Motorradfahrer (*m; -s, -*)

motocikl Motorrad (*n; -es, -'er*)

motocikl s prikolicom Motorrad (*n; -es, -'er*)

mit Beiwagen, Beiwagenmaschine (*f; -, -n*)

motokultivator Universaleinachser (*m; -s, -*)

motorni tricikl dreirädriges Kraftfahrzeug

(*n; -(e)s, -e*)

motorno vozilo Kraftfahrzeug (*n; -(e)s, -e*),

Kfz (*n; -, -*), Kraftwagen (*m; -s, -*)

nadzor prometa Verkehrsüberwachung

(*f; -, -en*)

najveća dopuštena brzina kretanja vozila

zulässige Höchstgeschwindigkeit

(*f; -, -en*)

najveća dopuštena masa vozila

höchstzulässige Gesamtmasse (*f; -, -n*),

höchstzulässiges Gesamtgewicht (*Austr.*)

(*n; -(e)s, -e*)

najveće dopušteno osovinsko opterećenje

vozila höchstzulässige Achslast (f; -, -en)

naselje Ortschaft (f; -, -en), Ortsgebiet

(*Austr.*) (n; -(e)s, -e)

natjecateljsko vozilo

Wettbewerbsfahrzeug (n; -(e)s, -e)

nepreglednost ceste Unübersichtlichkeit

(f; -) der Straße

nepropisno widerrechtlich

nepropisno parkiranje vozila

widerrechtliches Parken (n; -s, -)

nepropisno zaustavljanje vozila

widerrechtliches Anhalten (n; -s, -)

nerazvrstana cesta nicht klassifizierte

Straße (f; -, -en)

nesmetana vožnja ungehindertes Fahren

(n; -s, -)

nesmetani promet ungehinderter Verkehr

(m; -s)

nogostup (v. *pješačka staza*) Gehweg

(m; -(e)s, -e), Gehsteig (*Austr.*) (m; -(e)s, -e)

nosivost Nutzlast (f; -, -en)

novčana kazna Geldstrafe (f; -, -n), Bußgeld

(n; -(e)s, -er)

obilazak Umleitung (f; -, -en)

obilaziti umleiten

obilježavanje radova na cesti

Beschilderung (f; -, -en) der Arbeitsstelle an Straßen

obilježeni pješački prijelaz markierter

Fußgängerüberweg (m; -(e)s, -e),
markierter Fußgängerübergang (*Austr.*)
(m; -(e)s, -e)

odmorište Raststätte (f; -, -n),

Rastplatz (m; -es, -e)

odmorište uz autocestu

Autobahnraststätte (f; -, -n)

odron 1. Rutschstelle (f; -, -n),

2. Rutsch (m; -(e)s, -e)

odvijanje prometa Verkehrsfluss

(m; -es, -e), Verkehrsablauf (m; -(e)s, -e)

ograničenje brzine

Geschwindigkeitsbegrenzung (f; -, -en),
Geschwindigkeitsbeschränkung (f; -, -en)

ograničenje parkiranja Parkbeschränkung

(f; -, -en)

ograničivač brzine

Geschwindigkeitsbegrenzer (m; -s, -)

okretanje Wenden (n; -s, -),

Umkehren (n; -s, -)

oldtajmer (v. *starodobno vozilo*) Oldtimer

(m; -s, -)

ometanje prometa Verkehrsstörung

(f; -, -en)

opasnost od odrona Rutschgefahr (f; -, -n)

oprema Ausrüstung (f; -, -en), Ausstattung

(f; -, -en)

osoba s invaliditetom Behinderte

(f/m; -n, -n)

osobni automobil Personenkraftwagen

(m; -s, -), Pkw (m; -s, -)

osobno vozilo Personenkraftwagen

(m; -s, -), Pkw (m; -s, -)

osovinsko opterećenje vozila

Achslast (f; -, -en) eines Kfz,

Achsdruck (m; -(e)s, -e/-e) eines Kfz

otpadno vozilo Altfahrzeug (n; -(e)s, -e)

ovlaštena osoba Berechtigte (f/m; -n, -n)

ozlijeđena osoba verletzte Person (f; -, -en),

Verletzte (f/m; -n, -n)

oznaka na kolniku Fahrbahnmarkierung

(f; -, -en)

parkirališna površina Parkfläche (f; -, -n)

parkirati vozilo Fahrzeug parken, parken

pčelarsko vozilo Imkerfahrzeug (n; -(e)s, -e)

periodični tehnički pregled vozila

periodische Fahrzeugprüfung (*Švic.*),
(f; -, -en)

pješačka staza Gehweg (m; -(e)s, -e),
Gehsteig (*Austr.*) (m; -(e)s, -e)

pješačka zona Fußgängerzone (f; -, -n)

pješački otok Fußgängerinsel (f; -, -n),
Fußgängerverkehrinsel (f; -, -n),
Verkehrsinsel (f; -, -n) für Fußgänger

pješački prijelaz

Fußgängerüberweg (m; -(e)s, -e),
Fußgängerübergang (*Austr.*) (m; -(e)s, -e)

pješak Fußgänger (m; -s, -)

pokusna registarska pločica

Kurzzeitkennzeichen (n; -s, -)

policijska postaja Polizeistation (f; -, -en)

policijski službenik Polizeibeamter
(m; -en, -en)

policijsko vozilo Polizeiwagen (m; -s, -)

poligon (v. *prometno vježbalište*)

Verkehrsübungsplatz (m; -es, -e)

položiti vozački ispit Fahrprüfung
bestehen

polubranik Halbrampe (f; -, -n)

polukružno okretanje Halbkreiswende
(f; -, -n)

poluprikolica Sattelanhängen (m; -s, -),
Sattelauflienger (m; -s, -), einachsiger
Anhängen (m; -s, -)

postaviti Andrijin križ Andreaskreuz
aufstellen

postaviti prometni znak Verkehrszeichen
anbringen, Verkehrszeichen aufbringen

postaviti prometnu signalizaciju

Verkehrssignalanlage installieren

potrošnja goriva Kraftstoffverbrauch
(m; -(e)s, -e)

potvrda o registraciji vozila

Zulassungsbescheinigung (f; -, -en)

pravila u cestovnom prometu

Straßenverkehrsregeln *fpł*

pravna osoba juristische Person (f; -, -en)

prednje sjedalo Vordersitz (m; -es, -e)

preglednost ceste Übersichtlichkeit (f; -)
der Straße, Straßenübersichtlichkeit (f; -)

prekršaj protiv sigurnosti prometa na cestama Verstoß (m; -es, -e) gegen die
Straßenverkehrssicherheit

prenosiva registarska pločica

Händlerkennzeichen (n; -s, -)

prestrojavanje Einordnen (n; -s, -)

prestrojiti se sich einordnen

pretjecanje Überholen (n; -s, -)

pretjecati überholen

prijevoz osoba Beförderung (f; -, -en) von
Personen, Personenbeförderung (f; -, -en)

priključno vozilo Kraftfahrzeuganhänger
(m; -s, -), Anhänger (m; -s, -)

prikolica Anhänger (m; -s, -)

prikolica s centralno postavljenim

osovinama Zentralachsanhänger (m; -s, -)

projektirati ceste Straßen projektieren

promet Verkehr (m; -s)

promet biciklima Fahrradverkehr (m; -s),
Radverkehr (m; -s)

promet brzim vozilima schneller Verkehr
(m; -s), Schnellverkehr (m; -s)

promet iz suprotnog smjera

Gegenverkehr (m; -s)

promet na raskrižju Verkehr (m; -s) an der
Kreuzung, Kreuzungsverkehr (m; -s)

pješački promet Fußgängerverkehr (m; -s)

promet u mirovanju ruhender Verkehr
(m; -s)

promet vozila Fahrzeugverkehr (m; -s)

prometna dozvola Fahrzeugschein
(m; -(e)s, -e)

prometna isprava Fahrzeugschein
(m; -(e)s, -e)

prometna nesreća

Verkehrsunfall (m; -(e)s, -e),

Unfallgeschehen (n; -s, -),

Unfall (m; -(e)s, -e)

prometna nesreća s materijalnom štetom

Unfall (m; -(e)s, -e) mit Sachschaden

prometna policija Verkehrspolizei (*f*; -, *-en*)

prometna signalizacija

Verkehrssignalanlage (*f*; -, *-n*)

prometni prekršaj

Verkehrsordnungswidrigkeit (*f*; -, *-en*),

Verkehrsverstoß (*m*; *-es*, *-e*),

Verkehrsdelikt (*n*; *-(e)s*, *-e*)

prometni propisi Verkehrsvorschriften *fpł*

prometni sektor Verkehrssektor (*m*; *-s*, *-en*)

prometni trak Fahrstreifen (*m*; *-s*, *-*),

Fahrspur (*f*; -, *-en*)

prometni trak za spora vozila Fahrstreifen

(*m*; *-s*, *-*) für langsame Fahrzeuge,

Kriechspur (*f*; -, *-en*)

prometni trak za ubrzavanje

Beschleunigungsstreifen (*m*; *-s*, *-*),

Einfädelungsstreifen (*m*; *-s*, *-*)

prometni trak za usporavanje

Verzögerungsstreifen (*m*; *-s*, *-*),

Ausfädelungsstreifen (*m*; *-s*, *-*)

prometni trak za zaustavljanje vozila u

nuždi Nothaltestreifen (*m*; *-s*, *-*)

prometni znak Verkehrszeichen (*n*; *-s*, *-*)

prometno čvorište Verkehrsknoten

(*m*; *-s*, *-*), Verkehrsknotenpunkt

(*m*; *-(e)s*, *-e*)

prometno pravilo Verkehrsregel (*f*; -, *-n*)

prometno svjetlo Lichtzeichenanlage

(*f*; -, *-n*)

prometno vježbalište (*vidi i poligon*)

Verkehrsübungsplatz (*m*; *-es*, *-e*)

prometovati verkehren

promjenjivi prometni znak

Wechselverkehrszeichen (*n*; *-s*, *-*)

propisati vorschreiben

pružni prijelaz Bahnübergang

(*m*; *-(e)s*, *-e*), Eisenbahnübergang

(*m*; *-(e)s*, *-e*)

prva pomoć erste Hilfe (*f*; *-*)

pustiti u promet für den Verkehr freigeben,

dem Verkehr übergeben

putnički prijevoz Fahrgastverkehr (*m*; *-s*),

Personenbeförderung (*f*; -, *-en*)

R

radni stroj Arbeitsmaschine (*f*; -, *-n*)

radno vozilo Arbeitsfahrzeug (*n*; *-(e)s*, *-e*)

radovi na cesti Straßenarbeiten *fpł*,

Arbeiten *fpł* auf der Straße

raskrižje Kreuzung (*f*; -, *-en*)

regionalna cesta Regionalstraße (*f*; -, *-en*)

registarske pločice Fahrzeugkennzeichen

(*n*; *-s*, *-*)

registracija motornog vozila 1.

Registrierung (*f*; -, *-en*) eines Kfz,

2. Kfz-Zulassung (*f*; -, *-en*)

registrirati vozilo Fahrzeug registrieren,

Fahrzeug zulassen

reguliranje prometa Verkehrsregulierung

(*f*; -, *-en*)

rezervna guma Reservereifen (*m*; *-s*, *-*)

rubni trak Seitenstreifen (*m*; *-s*, *-*)

rubnjak Bordstein (*m*; *-(e)s*, *-e*)

S

semafor Ampel (*f*; -, *-n*), Verkehrsampel

(*f*; -, *-n*)

sigurnosna brzina sichere

Geschwindigkeit (*f*; -, *-en*)

sigurnosna mjera Sicherheitsmaßnahme

(*f*; -, *-n*)

sigurnosna sjedalica Sicherheitssitz

(*m*; *-es*, *-e*)

sigurnosni pojas Sicherheitsgurt

(*m*; *-(e)s*, *-e/-en*)

sigurnosni razmak Sicherheitsabstand

(*m*; *-(e)s*, *-e*)

sigurnosni trokut Warndreieck (*n*; *-(e)s*, *-e*),

Pannendreieck (*Austr.*) (*n*; *-(e)s*, *-e*)

sigurnosno pravilo Sicherheitsregel(*f*; -, *-n*)

sigurnosno upozorenje

Sicherheitswarnung (*f; -, -en*)

sigurnost u cestovnom prometu Sicherheit (*f; -, -en*) im Straßenverkehr,

Straßenverkehrssicherheit (*f; -, -en*)

sletjeti s ceste von der Straße abkommen

slijepa osoba Blinde (*f/m; -n, -n*)

službeno vozilo Dienstwagen (*m; -s, -*)

smanjenje brzine

Geschwindigkeitsreduzierung (*f; -, -en*)

smjer kretanja Bewegungsrichtung

(*f; -, -en*)

snježni zapuh Schneeverwehung (**f; -, -en**)

specijalno vozilo Spezialfahrzeug

(*n; -(e)s, -e*), Spezialkraftwagen (*m; -s, -*),

Sonderfahrzeug (*n; -(e)s, -e*)

sporedna cesta Nebenstraße (*f; -, -en*),

Seitenstraße (*f; -, -en*)

sporo vozilo langsames Fahrzeug

(*n; -(e)s, -e*)

stanica za tehnički pregled vozila

technische Untersuchungsstelle (*f; -, -n*),

technische Prüfstelle (*f; -, -n*)

stara i nemoćna osoba alte und

gebrechliche Person (*f; -, -en*)

starodobno vozilo (*v. i oldtajmer*)

Oldtimer (*m; -s, -*)

stranac Ausländer (*m; -s, -*)

stražnje sjedalo Rücksitz (*m; -es, -e*)

sudionik u cestovnom prometu

Teilnehmer (*m; -s, -*) im Straßenverkehr,

Straßenverkehrsteilnehmer (*m; -s, -*)

sudionik u prometnoj nesreći

Unfallbeteiligter (*m; -n, -n*)

sudionik u prometu Verkehrsteilnehmer

(*m; -s, -*)

suprotni smjer Gegenrichtung (*f; -, -en*)

sustav prometnih znakova

System (*n; -s, -e*) der Verkehrszeichen,

Verkehrszeichensystem (*n; -s, -e*)

sustav sigurnosnog vezivanja djece u

vozilima Kinderrückhaltesystem (*n; -s, -e*)

in einem Kfz

suvozač Beifahrer (*m; -s, -*)

suvozačko sjedalo Beifahrersitz (*m; -es, -e*)

svjetlosna oznaka Lichtzeichen (*n; -s, -*)

štititi ceste Straßen schützen

šumska cesta Forststraße (*f; -, -n*)

tahograf Tachograph (*m; -en, -en*),

Fahrtenschreiber (*m; -s, -*)

tegljač Sattelschlepper (*m; -s, -*)

tehnički pregled motornih vozila

technische Kraftfahrzeuguntersuchung

(*f; -, -en*)

tehnički pregled prikolice technische

Untersuchung (*f; -, -en*) des Anhängers

terensko vozilo Geländefahrzeug

(*n; -(e)s, -e*)

teretni automobil Lastkraftwagen (*m; -s, -*),

Lastwagen (*m; -s, -*), Lastauto (*n; -s, -s*),

Lkw (*m; -(s), -(s)*)

teretno motorno vozilo Lastkraftwagen (*m;*

-s, -), Lastwagen (*m; -s, -*), Lkw (*m; -(s), -(s)*),

Fuhrwerk (*Austr.*), (*n; -(e)s, -e*)

traktor Traktor (*m; -s, -en*), Trecker (*m; -s, -*)

traktorski priključak Traktoranschluss

(*m; -es, -e*), Treckeranschluss (*m; -es, -e*)

tramvaj Straßenbahn (*f; -, -en*)

tramvajsko stajalište

Straßenbahnhaltestelle (*f; -, -n*)

trolejbus Oberleitungsomnibus (*m; -ses, -se*),

Oberleitungsbus (*m; -ses, -se*), Obus

(*m; -ses, -se*), Trolleybus (*Švic.*) (*m; -ses, -se*)

tunel Tunnel (*m; -s, -(s)*)

turističko vozilo Tourismusfahrzeug

(*n*; -(*e*)*s*, -*e*), Touristenfahrzeug (*n*; -(*e*)*s*, -*e*)

U

ugrožavanje ostalih sudionika u prometu

Gefährdung (*f*; -, -*en*) anderer

Verkehrsteilnehmer

ugrožavanje prometa

Gefährdung (*f*; -, -*en*)
des Verkehrs

ukloniti prometni znak

Verkehrszeichen
entfernen

ukupna masa vozila

Gesamtmasse (*f*; -, -*n*)
eines Kfz

unutarnji retrovizor

Innenspiegel (*m*; -*s*, -)

upozoravati na opasnost

vor Gefahr
warnen

upravljač

Lenkrad (*n*; -(*e*)*s*, -*er*), Steuer
(*n*; -*s*, -)

upravljanje prometom

Lenkung (*f*; -, -*en*)
des Verkehrs, Verkehrslenkung (*f*; -, -*en*)

uvjerenje o duševnoj sposobnosti

Bescheinigung über geistige Eignung
(*f*; -, -*en*), Bescheinigung über geistige
Tauglichkeit (*f*; -, -*en*)

uvjerenje o položenom vozačkom ispitu

Prüfungsbescheinigung (*f*; -, -*en*),
Bescheinigung (*f*; -, -*en*) zur bestandenen
Fahrprüfung

uvjerenje o tjelesnoj sposobnosti

Bescheinigung über körperliche Eignung
(*f*; -, -*en*), Bescheinigung über körperliche
Tauglichkeit (*f*; -, -*en*)

uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti

Bescheinigung über medizinische
Tauglichkeit (*f*; -, -*en*)

V

vanjski retrovizor

Außenspiegel (*m*; -*s*, -)

vatrogasno vozilo

Feuerwehrfahrzeug
(*n*; -(*e*)*s*, -*e*), Löschfahrzeug (*n*; -(*e*)*s*, -*e*),
Feuerwehrauto (*n*; -*s*, -*s*)

vijadukt

Viadukt (*m/n*; -(*e*)*s*, -),
Überführung (*f*; -, -*en*)

vjetrobansko staklo

Windschutzscheibe
(*f*; -, -*en*)

vlasnik vozila

Fahrzeugeigentümer
(*m*; -*s*, -)

vojno vozilo

Militärfahrzeug (*n*; -(*e*)*s*, -*e*)

vozač

Fahrer (*m*, -*s*, -)

vozač autobusa

Busfahrer (*m*, -*s*, -)

vozač bicikla

Radfahrer (*m*, -*s*, -)

vozač kamiona

Lastkraftwagenfahrer
(*m*, -*s*, -), Lkw-Fahrer (*m*, -*s*, -)

vozač mopeda

Mopedfahrer (*m*, -*s*, -)

vozač motocikla

Motorradfahrer (*m*, -*s*, -)

vozačka dozvola

Führerschein (*m*; -(*e*)*s*, -*e*)

vozački ispit

Fahrprüfung (*f*; -, -*en*)

vozačko sjedalo

Fahrsitz (*m*; -*es*, -*e*)

vozilo

Fahrzeug (*n*; -(*e*)*s*, -*e*), Wagen
(*m*; -*s*, -)

vozilo iz suprotnoga smjera

entgegenkommendes Fahrzeug
(*n*; -(*e*)*s*, -*e*)

vozilo za prijevoz životinja

Transportfahrzeug (*n*; -(*e*)*s*, -*e*) für Tiere

vuča vozila

Abschleppen (*n*; -*s*, -)

vučno vozilo

Zugfahrzeug (*n*; -(*e*)*s*, -*e*)

vući vozilo

Fahrzeug schleppen

Z

zabrana parkiranja

Parkverbot (*n*; -(*e*)*s*, -*e*)

zabrana prestizanja Überholverbot

(*n*; -(*e*)*s*, -*e*)

zabrana prometa Verkehrsverbot

(*n*; -(*e*)*s*, -*e*)

zabrana upravljanja motornim vozilom

Fahrverbot (*n*; -(*e*)*s*, -*e*)

zabrana zaustavljanja Haltverbot

(*n*; -(*e*)*s*, -*e*)

Zakon o sigurnosti prometa na cestama

Straßenverkehrsgesetz (*RH*, *Švic.*)

(*n*; -*es*, -*e*), Straßenverkehrs-Ordnung

(*SRNJ*) (*f*; -, -*en*), Straßenverkehrsordnung

(*Austr.*) (*f*; -, -*en*)

zakopčati sigurnosni pojas Sicherheitsgurt

(*m*; -(*e*)*s*, -*e*/*-en*) anschnallen,

Sicherheitsgurt (*m*; -(*e*)*s*, -*e*/*-en*) anlegen,

Sicherheitsgurt (*m*; -(*e*)*s*, -*e*/*-en*)

festmachen

zamijeniti prometni znak Verkehrszeichen

wechseln

zapisni list tahografa Schaublatt

(*n*; -(*e*)*s*, -*er*) des Tachographen

zapreka Hindernis (*n*; -*ses*, -*se*)

zaprežno vozilo Fuhrwerk (*n*; -(*e*)*s*, -*e*)

zaštitna kaciga Schutzhelm (*m*; -(*e*)*s*, -*e*)

zaštitna kabina Schutzkabine (*f*; -, -*n*)

zaštitna konstrukcija Schutzkonstruktion

(*f*; -, -*en*)

zaštitna mjera Schutzmaßnahme (*f*; -, -*n*)

zaštitna ograda Schutzzaun (*m*; -(*e*)*s*, -*e*)

zaustaviti vozilo Fahrzeug anhalten,

Fahrzeug zum Halten bringen,

Fahrzeug zum Stehen bringen

zaustavni trak Standspur (*f*; -, -*en*)

zdravstvena sposobnost vozača

medizinische Tauglichkeit (*f*; -, -*en*)

zeleno svjetlo grünes Licht (*n*; -(*e*)*s*, -*er*)

zemljana cesta Erdstraße (*f*; -, -*en*)

zimska oprema Winterausrüstung (*f*; -, -*en*)

zimske gume Winterreifen *fppl*

zimski uvjeti Winterbedingungen *fppl*

znak izričite naredbe Gebotszeichen

(*n*; -*s*, -)

znak obavijesti Hinweiszeichen (*n*; -*s*, -)

znak ograničenja Beschränkungszeichen

(*n*, -*s*, -)

znak opasnosti Gefahrzeichen (*n*; -*s*, -)

znak zabrane Verbotsschild (*n*; -*s*, -)

zona smirenog prometa Zone (*f*; -, -*n*) des ruhenden Verkehrs

zona zabranjenog prometa

Verkehrsverbotszone (*f*; -, -*n*)

zvučni signal hörbares Signal (*n*; -*s*, -*e*),

Schallsignal (*n*; -*s*, -*e*)

županijska cesta Gespanschaftsstraße (*RH*) (*f*; -, -*en*)

žuto svjetlo gelbes Licht (*n*; -(*e*)*s*, -*er*)